

NORGES HØYESTERETT

Den 24. oktober 2012 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Tjomsland, Indreberg og Normann i

HR-2012-02013-U, (sak nr. 2012/1569), sivil sak, anke over kjennelse:

Infrastructure Management AS
Isero AS

(advokat Henrik A. Jensen)

mot

Bergen kommune

(Kommuneadvokaten i Bergen v/advokat
Karl Fartein Løseth)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens avvisning av anke under henvisning til at ankefristen var oversittet, og forkastelse av begjæring om oppfriskning, og reiser spørsmål om når tingrettens dom skal anses forkynt.
- (2) Bergen tingrett avsa 27. april 2011 dom i tvister mellom Infrastructure Management AS og Bergen kommune, og Bergen kommune mot henholdsvis Infrastructure Management AS og Isero AS, samt mellom Bergen kommune og Sparebank 1 Nord-Norge, med slik slutning:

"I søksmålet mellom Infrastructure Management AS og Bergen kommune, mellom Bergen kommune og Infrastructure Management AS og mellom Bergen kommune og Isero AS:

1. Infrastructure Management AS og Isero AS dømmes i fellesskap til å betale erstatning til Bergen kommune med 1 834 950 - enmillionåttehundreogtrettifiretusennihundreogfemti - kroner med tillegg av renter etter forsinkelsesrenteloven fra

a. 14. desember 2007 og til betaling skjer for Infrastructure Management AS og fra

b. 6. oktober 2010 og til betaling skjer for Isero AS.

2. Infrastructure Management AS dømmes til å betale sakskostnader til Bergen kommune med 211 658 - tohundreogellevetusensekshundreogfemti - kroner innen 2-to - uker etter forkynnelse av dommen.

3. Isero AS dømmes til å betale sakskostnader til Bergen kommune med 29 300 - tjuenitusetrehundre - kroner innen 2- to - uker etter forkynning av dommen.

I søksmålet mellom Bergen kommune og Sparebanken 1 Nord-Norge:

1. Sparebanken 1 Nord-Norge frifinnes.

2. Bergen kommune dømmes til å betale sakskostnader til Sparebanken 1 Nord-Norge med 159 724 - etthundreogfemtitusensjuhundreogtjuefire - kroner innen 2 - to - uker etter forkynning av dommen."

- (3) Utskrift av dommen ble 27. april 2011 sammen med skjema "Kvittering for mottak av forkynning" sendt prosessfullmektigene til forkynning, jf. domstoloven § 179. Prosessfullmektigene som representerte Sparebank 1 Midt-Norge og Bergen kommune vedtok forkynning og returnerte skjemaet til tingretten 28. april 2011.
- (4) Infrastructure Management AS og Isero AS ved sin prosessfullmektig advokat Henrik Andreas Jensen anket ved ankeerklæring datert 3. juni 2011, innkommet Bergen tingrett 6. juni 2011, tingrettens dom i sin helhet. Det opplyses i anken at dommen er forkynt for advokat Jensen 3. mai 2011, og at anken dermed er rettidig. Forkynningstidspunktet ble senere rettet til 2. mai 2011 – i det datoangivelsen på forkynningsskjemaet 3. mai 2011 ble anført å være en feilskrift.
- (5) Gulating lagmannsrett avsa 6. mars 2012 kjennelse med slik slutning:
- "1. Ankene avvises.**
- 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Infrastructure Management AS og Isero AS – en for begge og begge for en – kroner 35.000 – trettifemtusen – til Bergen kommune v/ordføreren innen 2 – to – uker fra forkynning av denne kjennelse."**
- (6) Lagmannsretten la til grunn at dommen kom frem til advokat Jensens kontor omtrent samtidig med at den kom frem til de andre prosessfullmektigene, 28. eller 29. april 2011, og at anken dermed var erklært for sent.
- (7) Infrastructure Management AS og Isero AS begjærte 11. april 2012 oppfriskning, jf. tvisteloven § 16-12. Det ble i hovedsak gjort gjeldende at tingrettens dom og kvittering for forkynning ble mottatt på advokat Jensens kontor 2. mai 2011, og at anken dermed var rettidig. Subsidiært ble det gjort gjeldende at vilkårene for oppfriskning etter tvisteloven § 16-12 tredje ledd var oppfylt.
- (8) Gulating lagmannsrett avsa 26. juni 2012 kjennelse med slik slutning:
- "1. Begjæring om oppfriskning tas ikke til følge.**
- 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Infrastructure Management AS og Isero AS – en for begge og begge for en – kroner 5000 – femtusen – til Bergen kommune innen 2 – to – uker fra forkynning av denne kjennelse."**
- (9) *Infrastructure Management AS og Isero AS* har i rett tid anket over lagmannsrettens kjennelse 26. juni 2012 til Høyesterett (benevnt begjæring om oppfriskning). Det er i hovedsak gjort gjeldende:
- (10) Tingrettens dom kom først inn til advokat Jensens kontor 2. mai 2011, og anken til

lagmannsretten var dermed rettidig. Det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for å fastslå at forkynnelse fant sted 2. mai 2011.

(11) Subsidiært er det gjort gjeldende at vilkårene i tvisteloven § 16-12 tredje ledd er oppfylt og at oppfriskning bør gis. Det må her blant annet tas hensyn til at parten hadde et klart ønske om å anke dommen, og at det er til gode for begge parter at saken blir behandlet i lagmannsretten. Videre er den eventuelle fristoversittelsen ikke å anse som en betydelig forsinkelse, og Rt. 2011 side 90 er dermed ikke direkte relevant for løsningen av den foreliggende sak.

(12) Det er nedlagt slik påstand:

"1. Begjæring om oppfriskning tas til følge.

2. Bergen kommune ved Bergen Kommunale Bygg KF dømmes til å dekke sakens omkostninger."

(13) *Bergen kommune* har inngitt tilsvaret og i det vesentlige gjort gjeldende at lagmannsrettens kjennelse er korrekt både når det gjelder bevisbedømmelsen og rettsanvendelsen. De ankende parter har ikke godtgjort med tilstrekkelig grad av sikkerhet at tingrettens dom ble mottatt 2. mai 2011, og det er klar sannsynlighetsovervekt for at forsendelsen kom frem til advokat Jensens kontor senest 29. april 2011. Det er videre ikke grunnlag for å gi oppfriskning etter tvisteloven § 16-12 tredje ledd.

(14) Det er nedlagt slik påstand:

"1. Oppfriskning for oversittelse av ankefristen gis ikke og begjæringen forkastes.

2. Bergen kommune v/ordføreren tilkjennes erstatning for sakens omkostninger."

(15) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget har full kompetanse ved anke over lagmannsrettens kjennelse hvor en oppfriskningsbegjæring ikke tas til følge, jf. Rt. 2012 side 123 avsnitt 19, med videre henvisninger. Lagmannsrettens kjennelse om avvisning er truffet i medhold av tvisteloven § 16-9 første ledd jf. § 16-7 første ledd bokstav c, og som i nevnte kjennelse har utvalget også kompetanse til å prøve om anken ble inngitt i tide, og om avvisningsavgjørelsen dermed er avsagt med urette, jf. tvisteloven § 16-12 første ledd annet punktum. Det må gjelde selv om den ankende part ikke uttrykkelig har vist til denne bestemmelsen, all den tid han påberoper seg at anken er fremsatt i tide.

(16) Det er på det rene, og ubestridt, at fordi Kristi himmelfartsdag falt på 2. juni, ble anken inngitt i tide dersom det legges til grunn at tingrettens dom kom fram til den ankende parts prosessfullmektig mandag 2. mai 2011. Spørsmålet er om dette kan legges til grunn.

(17) Dommen er ikke innstemplet hos prosessfullmektigen 2. mai 2011, og kvitteringen for forkynnelse lå ikke blant sakens dokumenter da lagmannsretten avsa kjennelsen om avvisning. Selv om det nå fremgår av dokumentlisten at tingretten har mottatt kvitteringen, og utskrifter fra advokatens datasystem som tilsier at dommen innkom 2. mai er fremlagt, er ankeutvalget enig med lagmannsretten i at den ankende parts advokat ikke sørget for noen notoritet for tidspunktet dommen ble mottatt.

(18) Lagmannsretten mener under henvisning til Rt. 2011 side 90 at advokaten dermed må ha tvilsrisikoen for dette. I Rt. 2011 side 90 uttalte Høyesteretts ankeutvalg:

"(19) Ankeutvalget bemerker at ordningen med underhåndsforkynning etter domstolloven § 179 er basert på et tillitsforhold mellom advokatene og domstolene der retten i utgangspunktet skal legge vekt på advokatens egne opplysninger om når dommen kom fram, jf. blant annet Rt-1992-942, Rt-2003-959 og Rt-2010-3. Spørsmålet må likevel løses konkret på grunnlag av vanlig bevisbedømmelse. Høyesterett har i flere tilfeller - uten nærmere dokumentasjon - akseptert at mindre forsinkelser i postgangen kan forekomme i forhold til en av prosessfullmektigene, jf. blant annet Rt-1997-49 [(feilskrift for 495)].

(20) Et element i det tillitsforholdet som her gjelder mellom domstolene og advokatene, er etter ankeutvalgets syn at advokatene sørger for å etablere en viss notoritet over tidspunktet for mottakelsen av det som forkynnes dersom det kan være grunn til å tro at det har skjedd en relativt sett betydelig forsinkelse i postgangen. Gjør advokaten ikke dette, vil tvilen vanskelig kunne komme han til gode slik som når forsinkelsen er svært beskjedent."

- (19) I tilfelle som er omhandlet i Rt. 2011 side 90 var dommen sendt onsdag 31. mars, som falt i påskeuken. Den ene parten kvitterte for forkynnelse tirsdag 6. april, mens den andre først gjorde dette mandag 12. april, altså fire virkedager senere. Ankeutvalget kom til at det ikke forelå tilstrekkelig notoritet over det oppgitte tidspunktet for mottakelsen av dommen til at dette kunne legges til grunn når det var tale om en så betydelig forsinkelse.
- (20) I vår sak kvitterte motpartene, som hadde kontor i andre byer enn den ankende part, på mottak torsdag 28. april, altså to virkedager før mandag 2. mai. Lagmannsretten legger til grunn at også det er en relativt betydelig forsinkelse. Utvalget er ikke uten videre enig i det, og viser til at Høyesterett i Rt. 1997 side 495 godtok den ene advokatens opplysning om at tingrettens dom var kommet på fredag, selv om motparten hadde mottatt den på tirsdag i samme uke – altså en differanse på tre virkedager. Det ble blant annet lagt vekt på at postveiene til de to adressatene hadde vært forskjellige, slik de også er i vår sak. Dette tilsier at det ikke kan stilles de samme strenge kravene til etablering av notoritet som ved betydelige forsinkelser.
- (21) Som det fremgår av sitatet fra Rt. 2011 side 90, er det bare et utgangspunkt at domstolene skal legge vekt på advokatens egne opplysninger om når dommen kom fram. Spørsmålet skal løses på grunnlag av en vanlig bevisbedømmelse. Og det blir dermed her et spørsmål om vanlig bevisbedømmelse tilsier at det må legges til grunn at tingrettens dom har kommet tidligere frem til ankende parts prosessfullmektig enn 2. mai 2011.
- (22) Den ankende parts prosessfullmektig har i anken og på mottakskvitteringen – som etter at lagmannsretten hadde avsagt sin avvisningskjennelse ble fremlagt i kopi – opplyst at han mottok dommen 3. mai, mens han nå gjør gjeldende at han mottok den 2. mai, og at det er tale om en feilskrift. De ulike datoangivelsene svekker tiltroen til advokatens opplysning om mottakstidspunktet. Det samme gjør det forhold at kopi av mottakskvitteringen først ble fremlagt på et sent tidspunkt, til tross for at lagmannsretten hadde oppfordret prosessfullmektigen til å gi ytterligere opplysninger før retten avsa sin kjennelse. Etter en samlet vurdering av forholdene i saken er ankeutvalget likevel under tvil kommet til at dette ikke er tilstrekkelig grunnlag for å fravike utgangspunktet om at advokatens egen opplysning om mottakstidspunktet skal legges til grunn. I den forbindelse vises også til Rt. 2000 side 729, hvor utvalget til tross for momenter som talte i advokatens disfavør, kom til at anken skulle anses som rettidig.
- (23) Dette innebærer at det etter ankeutvalgets mening må gis oppfriskning etter tvisteloven § 16-10 første ledd annet punktum, og at lagmannsrettens kjennelser oppheves.
- (24) Saken har – på grunn av uryddige forhold fra den ankende parts prosessfullmektig – fremstått som tvilsom. Ankeutvalget finner derfor at sakskostnader for ankeutvalget ikke bør tilkjennes.

(25) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

1. Begjæringen om oppfriskning tas til følge. Lagmannsrettens kjennelser 6. mars 2012 og 26. juni 2012 oppheves.
2. Sakskostnader for Høyesteretts ankeutvalg tilkjennes ikke.

Hilde Indreberg
(sign.)

Steinar Tjomsland
(sign.)

Kristin Normann
(sign.)

Riktig utskrift: